

A hajnalok itt csendesek...

Borisz Vasziljev kisregényét E. Gábor Éva fordítása nyomán rádióra alkalmazta: HÁMOR JÁNOS.

Személyek:

Fodot Jevgrafics Vaszkov (40 év körüli)

Rita Oszjanyina

Zseny Komelkova

Szonja Gurvics

Gálja Csetverák

Liza Bricskina

Kirjanova (30 évkörüli)

Őrnagy (50 év körüli)

Hang

(Hiányzik az 1.40 oldal)

Vaszkov (elbeszélőn) 1942. májusát írtuk. Keleten a németek éjjel-nappal bombázták a csatornát és a murmanszki utat; északon elkeseredett közdelem folyt a tengeri útvonalakért. Délen pedig elszánt harcát vívta a blokád alá vett Leningrád. De itt - a 171-es vasuti kitérőállomás - valóságos üdülőhely volt. A csend és tétlenség úgy elbágyasztotta a katonákat, mintha gőzfürdőben lettek volna és a tizenkét parasztházban elég menyecske és fiatal özvegy akadt, aki kisüsti pálinkát tudott szerezni, akár a föld alól is. Így aztán a kitérőállomás felett sohasem oszloptt cé a helybéli elsőrendű pálinka átható illata.

~~Én - Vaszkov törzsőrmester - parancs szerint küldözgettem jelentéseimet a törzshöz. A tizetikuán aztán....~~

Őrnagy Micsoda pizslicsáré dolgokkal foglalkozik maga Vaszkov! Iródeákat küldtek ide? Nem parancsnok maga, hanem valami íróféle.

Vaszkov Küldjenek ide olyan katonákat, akik nem isznak! Olyanokat, akik nem isznak és akik, ami a női nemet illeti....

Őrnagy Szóval eunuchokat?

Vaszkov Ahogy gondolja őrnagy elvtárs.

Őrnagy Rendben Vaszkov! Olyanokat kap,, akik nem isznak és ami az asszonyokat illeti, az is rendben lesz. De jól figyeljen, törzsőrmester, ha velük sem boldogul...

Vaszkov (elbeszélőn) Egy hét múlva megérkezett a váltás. Azt hittem, álmodom. Hunyorogtam, mert a harcosok zubbonya olyan elevenen domborodott ki, mint tavasszal a virágba pattanó rügy. A sapkák alól pedig huncutul kandikáltak ki a legkülönbözőbb színű és formájú hajtincsek.

(szabadtér)

Kirjanova Törzsőrmesterelvtárs, Kirjanova szakaszvezető, szakaszparancsnok helyettes jelentem, a Különleges Légvédelmi Zászlóalj, ötödik százada, harmadik szakaszának első s második raja az objektum védelmére parancsára jelentkezik.

Vaszkov U-ugy. Szóval találtak olyanokat, akik nem isznak... A körletből engedélyem nélkül egy lépést se!

Oszjanyina Bogyót szedni se?

Vaszkov Micsodát?.... Ilyenkor még nincs is bogyó!

Kirjanova Hát sóskát, sóskát szedni szabad? Nehezen bírjuk meleg étel nélkül, lefogyunk, törzsőrmester elvtárs.

Vaszkov Nem bánom. Csak ne menjen senki a patakon túl.

(elbeszélőn) Azután egész nap priccseket gyártottunk mert a tüzérlányok nem fogadták el a gazdasszonyomhoz való beszállásolást. Cipeltél, tartották a deszkákat, ahogy parancsoltam, és csörögtek, mint a szarkák. Boldog nyugalom köszöntött az állomásra. .... A tüzérlányok éjszakánként szenvedélyesen követték mind a nyolc ágyújukkal az átrepülő német gépeket, nappal pedig végtelennek tűnő nagymosást rendeztek. A szolgálat most már nyugalmasnak bizonyult. Egészen a mai napig. De ma hajnalban...

(kivülről ablakon kopog)

Oszjanyina (rémülten) Parancsnok elvtárs! Törzsőrmester elvtárs!

Vaszkov (szobában, közel) Ki az? Mi az?

Oszjanyina (kint) Én vagyok, Oszjanyina tizedes.

Vaszkov Gyere be!

(ajtó)

Oszjanyina (közeledve) Parancsnok elvtárs. Németek az erdőben.
Vaszkov (gyanakvón) Németek? U-ugy!... Németek? És honnan tudod?

Oszjanyina Magam láttam. Ketten vannak. Géppisztollyal,
álcázóköpenyben, és valami csomag van náluk.

(csend)

Vaszkov Riadóztasd a két ajt! A helyettesemet, Kirjanovát küldd
hozzám! Én addig telefonálok a törzsbe. Lelépni!

Oszjanyina Értettem.

(ajtó, tábori telefont kurbliznak)

...

RÉSZLET

Vaszkov Nem, nem lehet baj, hiszen a lányok felismerik a
közeledő németek zaját és szabadon elrejtőzhetnek, vagy
elvonulhatnak minél messzebbre.... Az egyenes útra
mennek... és ott... ott annál a bokornál rejtőzik
Csetvert.

Csetverták: (távolabb futó lépések zaja, géppisztolysorozat)

Áááááááá!

Vaszkov: (Fenn) Nesztek!

(géppisztolysorozat)

(futás)

(monológ) A lányokhoz! Át kell törni a németeken, az
erdőig, a lányokhoz. Okvetlenül meg kell védelmeznem
őket, az utolsókat!... Már éppen elég volt a
pusztulásból! (fenn) Eléééég!

(géppisztolysorozat)

Auuu! A karom! (monológ) Eltaláltak... El kell jutnom a
lányokhoz. Ketten maradtak, csak ketten...

(Vaszkov) Hármásban még erőt jelenthetünk... addig, amíg
megérkeznek a mieink...

(gerjedezve)

Bricskina Segítség!... A mocsár! ... Elnyel a mocsár!...
Segítségéééég!

Vaszkov (monológ) Világosodik... és a karom is.... minél előbb a lányokhoz kell jutnom. El kell jutnom a lányokhoz. Biztosan megérkezett már az erősítés is... Bricskina mér odavezette őket. hiszen hajnalodik már...

Oszjanyina (örömmel) Vaszkov elvtárs!

Komelkova (örömmel) Törzsőrmester elvtárs!

Vaszkodv No, mi van, kislányok? Mi ütött belétek? Ej, kislányok, kislánykáim! Ettetek-e valamit? Aludtatok-e egy szikrát egyáltalán?

Oszjanyina Nm akartunk, törzsőrmester elvtárs.

Vaszkov Ugyan, hogy is volnék én már nektek törzsőrmester, hugocskáim? Én most már a bátyátok vagyok. Hívjatok csak Fegyának..

Komelkova (szünet) És Gálja?

Vaszkov (szünet) Hősi halált halt,,... Tűzharcban esett el.. Liza Bricskina!? (szünet) ... most már biztos, hogy nem érkezett meg a mieinkhez. A mocsár (sóhaj). Ezek szerint Szonja Gurviccsal együtt már hármójukat veszítettük el. Hát igen... De hiszen egy teljes napja táncoltatjuk a tó körül az ellenséget. Egy teljes napja már! Segítségünk nem lesz, a németek pedig ide tartanak. Így hát emléktöbkn az elveszettekre és itt az ide...

(távolról géppisztolysorozatok)

Oszkanyina Észrevettek bennünket!

Vaszkod Itt van még egy tár a géppisztolyhoz, Rita. A tavon át csak puskával lőjetez,

Oszjaninya Igeni.

Vaszkov A géppisztolyt hagyjátok meg későbbre. Ha megpróbálnak átkelni, még nagyon jó szolgálatot tehet. Megértettétek?

Lányok Igen

Vaszkov Most pedig mindenki a helyére!

(lépések, puska és géppisztolylövések)

(monológ) Nem szabad meghátrálnunk. Nem szabad egyetlen talpalatnyi helyet sem átengednünk a németeknek ez a parton. Bármennyire is nehéz, bármennyire is reménytelen tartanunk kell magunkat.

(közelben gránát robban)

(fenn) Le a fejjel. Komelkova! Mi az? Mit akarsz?

Komelkova (rémülten) Gyorsan, gyorsan!.... Oszjanyinak...

(futó lépések el, majd közelítenek, megállnak, lövöldözése nem szűnik, csak géppisztoly)

Vaszkov Mi történet?

Oszjanyina (halkan) Gránát.

Vaszkov Rongyot, Komelkova! Fehérneműt adj!

Komelkova Tessék, itt van.

Oszjanyina A németek...átkelnek a... tapon. Hol vannak?

(futó léptek el)

Vaszkov Komelkova harcos! Vissza! Megparancsolom! Érted, vissza!

Oszjanyina Menj te is. Nekem már ugyi....

Vaszkov Semmi baj, Rita, semmi baj. ,,, Nem talált mélyen, a belek épen maradtak. Hamar beforr....

(lövöldözés egyre erősebb)

Oszjanyina (nyögve) Menj... menj oda... Komelkova ott van...egyedül...

(lépések el)

(monológ) Halálos sebest kaptam... éget és... szomjazom. Rettenetes szomjas vagyok... De nem szabad innom, nem szabad!

(lövöldözés abbamarad, csend)

A fiam... mi lesz majd vele? Árván marad, teljesen egyedül... Hogyan éli túl a háborút? Hogyan alakul majd az élete?

(lassú, közeledő lépések)

(fenn) Zsenya... elesett?

(csend)

Azonnal meghalt?

Vaszkov (tompán) Azonnal... (csend)

Oszjanyina És azok?

Vaszkov Elementek. Nyilván robbanóanyagért.

(hevesen) De nem győztek le bennünket, érted? Én még egészséges vagyok,
engem még le kell gyúrniük!

(felszisszen)

Oszjanyina Fáj? A karja, ahol...

Vaszkov Itt fáj! Itt sajog, Riga! De hogy sajog!,,,
Feláldoztalak benneteket, mind az ötöt feláldoztam, és
miért? A németekért? Azért a tíz fritzért?

Oszjanyina Ne beszéljen így...hiszen érthető... háború van.